

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon 2113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Angleške volitve.

Pred tednom so bile na Angleškem volitve v parlament. Vršile so se, kakor je to na Angleškem navada, z najmočnejšo in najmodernejšo agitacijo udeleženih strank. V glavnem so se potegovale za zaupanje angleskega naroda tri stranke: konservativna, delavska in liberalna. Izmed teh je bila edina in složna samo prva, ostali dva sta šli razcepljeni na volitve. Delavska stranka se je po odstopu Macdonaldove delavske vlade razklala na dva nenaka dela: večji del pod vodstvom prejšnjega zunanjega ministra Hendersona je šel v opozicijo, majhno število pa je ostalo zvesto staremu voditelju Macdonaldu, ki je v zvezi s konservativci in liberalci sestavil vlado narodne sloge. Tudi liberalci, ki jih je prej vodil Lloyd George, so se razdelili, in sicer kar na tri dele.

Trideset milijonov angleških volilcev, med katerimi je bilo za 1,700.000 več ženskih kot moških volilcev, je bilo sredi velikih življenjskih težav poklicanih, da povedo, v katero stranko imajo zaupanje, da bo najsposobnejša sprejeti krmilo države v težavnih časih v svoje roke. Volitve so prinesle konservativcem, ki jih vodi razumni, od krščanskih idej prešinjeni Baldwin, velikansko zmago. Da bodo zmagali, so znali, da pa bodo dosegli toliko mandatov, sami niso pričakovali. To je dosedaj največja zmaga v politični zgodovini Anglije: konservativna stranka bo imela v parlamentu več kot tričetrtinsko večino. Liberalna stranka, ki je bila deležna podpore konservativcev, je ohranila število mandatov, pa je razdeljena. Katastrofalen poraz pa je doživela delavska stranka: ohranila je samo peti del svojih mandatov, ki jih je dobila pri volitvah leta 1929. Propadel je njen voditelj Henderson, propadli so vsi ministri delavske vlade, propadli tudi voditelji strokovnih organizacij. Poslanci, ki so preko 20 let zastopali svoj volilni okraj, niso več dobili večine. Macdonaldova narodno-delavska stranka pa si je priborila 14 mandatov. Macdonald sam je bil izvoljen v svojem starem volilnem okraju.

Zmago konservativcev nad delavsko stranko imenuje angleško časopisje zmago demokracije nad demagogijo (hujskanjem in zapeljevanjem ljudstva). Kakor povsod, tako je tudi v Ang-

Stanley Baldwin, vodja angleških konservativcev, ki so tako sijajno zmagali pri zadnjih volitvah na Angleškem.

liji socialistična stranka dokazala, da ni sposobna za vlado. Socialisti so veliki v zabavljanju, hujskanju in obljubljanju, majhni pa postanejo, ko bi morali, kadar zagrabi za krmilo države, dokazati, kaj znajo. Takšni so socialisti v Nemčiji, takšni so v Avstriji in kot takšne so se izkazali v Angliji, ko so bili na vladi. Zato jim je ljudstvo, med njim tudi delavski sloji, obrnilo hrbet. Delavska stranka je bila pokopana, kakor pravi angleški list »Daily Mail«, pod plazom javnega mnenja.

Izid angleških volitev je izredne važnosti ne samo za notranjo in zunanjo politiko Anglije, marveč tudi za politiko celega sveta zlasti v gospodarskem oziru. V Franciji so zmago konservativcev, svojih prejšnjih sodelovalcev v mednarodni politiki, pozdravili z zadovoljstvom. Manj zadovoljni so Nemci, ki so na bivšega zunanjega ministra Hendersona stavili velike nade. Ob enem se bojijo, da bo Anglejia vsled konservativne zmage stopila v vrsto držav z zaščitno carino. Iz istega razloga se je lotilo razburjenje tudi uradnih krogov v Zedinjenih državah Sev. Amerike. Da ta strah ni votel, dokazuje volilni program konservativcev, v katerem je bilo jasno določeno, da bo omejena svobodna trgovina. Pričakovati je torej zgraditev višjih in jačjih carinskih mej okoli Anglije.

*

Zaključek posvetovanj balkanskih držav. Konferenca balkanskih držav, ki je prvotno zborovala v Carigradu, je bila dne 26. oktobra zaključena v novoturški prestolici v Ankari. O poteku pogajanj je bilo izdano uradno poročilo, ki posebno podčrtava one določbe v bližnji bodočnosti enkrat sklenjene zveze balkanskih držav, ki izključujejo vojno kot zakonito sredstvo in predlagajo mirno rzsodbo spornih zadev in vzajemno pomoč. Izvršilni odbor predsedstva balkanske konference bo še proučeval naprej načrt balkanske pogodbe. Udeleženci posvetovanj so izrazili željo, naj bi se sestajali vsako leto enkrat zunanji ministri balkanskih držav. — Prihodnje zborovanje sveta balkanske konference bo 20. januarja 1932. Tretja balkanska konferenca pa se sestane prve dni oktobra leta 1932.

Na Madžarskem se pripravlja bolj na tihem močna vlada iz vseh večjih parlamentarnih strank.

Po obisku italijanskega zunanjega ministra v Berlinu. Kakor smo že zadnjič poročali, se je mudil zadnje dni v Berlinu italijanski zunanji minister Grandi. Časopisje podčrtava dejstvo, da so bili Grandijevi berlinski razgovori zaključeni brez pravega uspeha. Celo uradno obvestilo o tem obisku govori le o splošnem značaju razgovorov ter o soglasju in nadah Nemčije in Italije.

Nemški gospodarski sosvet vlade pod predsedstvom predsednika Hindenburga je bil slovesno otvorjen dne 29. oktobra. Glavno delo omenjenega sosveta bo: znižati cene, mezde in obrestne mere.

Nemške komuniste v Berlinu je presenetila policija z zaplenbo večjih količin razstreliva in z izsleditvijo načrtov glede priprav na nove železniške napade.

Izid volitev v Švici. Pri volitvah v Švici je bilo zmanjšano število poslanskih mest od 198 na 187. V novoizvoljenem švicarskem narodnem svetu bodo zastopane naslednje politične skupine s tem-le številom mandatov: svobodomisleci 52 (prej 58), katoliški krščanski socialci 44 (46), socialisti 49 (50), stanovska lista kmetov, obrtnikov in meščanov 30 (31), liberalci 5 (6), ko-